

Příloha č. 1

Klasifikace jmen a titulů panovníka

- **Titul císaře (krále) *Đế hiệu***

Zakladatel dynastie zpravidla vyhlášoval éru své vlády spolu s vyhlášením nové dynastie. Každý panovník se mohl prohlásit králem nebo císařem během své korunovace. Tím oznámil svým poddaným, že skutečný vládce drží v rukou veškerou moc. Během vlády může mít vietnamský panovník pouze titul krále nebo císaře, avšak mohl mít více ér vlády *niên hiệu* nebo *tôn hiệu*.¹

Př. roku 207 př. n. l., Triệu Đà porazil An Dương Vương, založil stát Nam Việt a sebe prohlásil králem Triệu Vũ (Triệu Vũ Đế).

- **Chrámové jméno *Miêu hiệu***

Chrámové jméno bylo čestné jméno udělované nástupníkem po smrti nejen panovníkům v Číně, Koreji a Vietnamu, ale i šlechtě a zasloužilým osobnostem. Toto jméno bylo psané na tabulce předků a v pohřební řeči k různým výročím smrti. Chrámové jméno se skládalo ze dvou složek. První složka bylo adjektivum, druhá složka obsahovala vždy element *Tổ* (祖, praotec, předek, zakladatel) obvyklé u prvního císaře dynastie, nebo *Tông* (宗, předek) u ostatních vládců.²

- **Jméno s úctou *Tôn hiệu***

Když nastoupil král na trůn, poddaní mu věnovali jméno s úctou, které se skládalo z několika přídavných jmen vyjadřujících krásné vlastnosti člověka. Kvůli délce bývala tato jména těžko zapamatovatelná, proto nebyla populární a poddaní je často zkracovali na tři nebo čtyřslabičná.

Např. po smrti dostal král Lý Thánh Tông jméno *Ứng thiên Sùng nhân Chí đạo Uy khánh Long tường Minh văn Duệ vũ Hiếu đức Thánh thần Hoàng đế*.³

- **Posmrtné jméno *thụy hiệu***

Posmrtné jméno je čestné jméno udělované po smrti panovníkům, a to formou vyznamenání. Toto jméno by nemělo být zaměňováno s érou vlády nebo chrámovým jménem.⁴

---

¹ NGUYỄN, Long Thao. *Tinh danh học Việt Nam: Đế hiệu* [Vietnamská antroponomastika: královské tituly] [online]. [cit. 2019-06-01]. Dostupné z: http://www.erct.com/4-ChiaSe/SuuTam/Tinh_danh-dehieu.htm

² Chrámové písmo. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-06-01]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Chr%C3%A1mov%C3%A9_jm%C3%A9no

³ LÊ, Tiên Long. *Phân biệt tên vua Việt Nam như thế nào?* [Jak rozeznat jména krále]. *VNEXPRESS*[online]. [cit. 2019-06-01]. Dostupné z: <https://vnexpress.net/giao-duc/phan-biet-ten-vua-viet-nam-nhu-the-nao-3797852.html>

⁴ Posmrtné jméno. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-06-01]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Posmrtn%C3%A9_jm%C3%A9no

Např. Thánh Tổ Nhân Hoàng Đế bylo posmrtné jméno krále Minh Mạnga⁵

- **Skutečné jméno *Tên húy và miếu húy***
Skutečné jméno dostal král od svých rodičů ve svém malém věku. Když dospěl, toto jméno bylo nahrazeno jiným jménem a tabu jmen vycházelo ze zákazu zmiňování skutečného jména panovníka. Na rozdíl od *tên húy*, *miếu húy* je skutečné jméno zemřelého vládce.

Klasifikace jmen mandarína

- **Udělené jméno *Tên trưóc***
Král často uděloval jména členům královské rodiny, mandarínům a těm, kteří měli velkou zásluhu na budování země či na její ochraně. Poddaní udělené jméno vnímali jako čestný titul, nikoliv jako odpovědnost či autoritu.
- **Posmrtné jméno *Tên hiệu***
Podobně jako *thuy hiệu*, posmrtné jméno *tên hiệu* bylo uděleno vznešeným dvořanům a jiným významným osobnostem po jejich smrti.

Klasifikace jmen konfuciánského učence

- **Zdvořilostní jméno *Tên tữ, tên chử***
Jméno, které bylo vybráno v souvislosti s významem skutečného jména, které nositel vlastnil. Toto jméno se psalo čínskými znaky. S dosažením dospělosti, u mužů kolem dvaceti let, u žen v patnácti, dostávali členové rodin vzdělanců zdvořilostní jméno. Tento zvyk se široce rozšířil mezi konfuciánskými učiteli feudální společnosti.⁶ Oslovovat dospělého muže jeho osobním jménem bylo totiž přiměřené pouze od osob starších, u vrstevníků to bylo neuctivé.
Př. Nguyễn Sinh Cungⁱ měl zdvořilostní jméno Tắt Thành
- **Pseudonym *Tên hiệu***
Feudální intelektuálové si obvykle pro sebe zvolili pseudonym většinou psaný v čínštině, který měl líbezný význam nebo vyjadřoval jejich ambice, zájmy nebo přání.
Př. Nguyễn Trãiⁱⁱⁱ měl pseudonym Úc Trai
- **Přezdívka *Biệt hiệu***
Přezdívka označovala specifickou charakteristiku osoby. Konfuciánští učenci často vložili názvy lokalit do svých přezdívek.
Př. Nguyễn Thiệpⁱⁱⁱ - La Sơn Phu tử (učitel lasonské provincie), Nguyễn Du^{iv} - Hồng Sơn Liệp hộ (lovec v hoře Hồng Lĩnh)
- **Posmrtné jméno *Tên thuy***

---

⁵ *Việt Nam gia phả* [vietnamské rodokmeny] [online]. [cit. 2019-06-01]. Dostupné z: <http://www.vietnamgiapha.com/XemChiTietTungNguoi/51/19/chitiet.html>

⁶ NGUYỄN, Như Ý. *Đại từ điển Tiếng Việt* [velký vietnamský slovník]. Tp. Hồ Chí Minh: Nxb Đại học Quốc gia tp. Hồ Chí Minh, 2013, str. 1452.

Posmrtné jméno konfuciánského učence se dělí na dva typy, *công thụy* neboli posmrtné jméno udělené králem a *tự thụy*, posmrtné jméno dané potomky, příbuznými, přáteli a vrstevníky.

Př. Chu Văn An^v dostal od krále Trần Nghệ Tông posmrtné jméno Văn Trinh, zatímco jeho studenti ho nazvali Tuyết Giang Phu tử (učitel Tuyết Giang).

Klasifikace jmen umělců

- Literární pseudonym *Bút danh*
- Umělecký pseudonym *Nghệ danh*

Klasifikace jmen v náboženství (viz podkapitola Několik druhů jmen)

- Buddhistická jména *Pháp danh*
- Křestní jména *Tên Công giáo, tên thánh*
- Caodaistická jména

Klasifikace jmen obyčejného člověka (viz podkapitola Několik druhů jmen)

- Dětské jméno *Tên tục*
- Rodné jméno *Tên khai sinh*
- Posmrtné jméno *Tên cúng cơm, tên hèm*

Příloha č. 2

Rozhovory s mladší vietnamskou generací

Přepis č. 1: rozhovor se studentkou Nguyễn Thu Z^{vi}

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Narodila jsem se ve Vietnamu, do Česka jsem se dostala ve svých 10 letech.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

Předtím jsem se jmenovala jinak, ale místní lidé často zaměňují první písmenko L s N a hned je z toho klučičí jméno. Máma se zas jmenuje podobně, lišily jsme se pouze posledním písmem v jménu, tak mě volali všelijakými jmény, že jsem se naučila reagovat na všechny. Navíc po zhotovení rodného listu zjistil dědeček ze strany táty, že mé střední jméno bylo stejné jako jméno někoho v rodu, tak mě museli úplně přejmenovat a nechali vyhotovit i nový rodný list. Jinak sousedi mi říkali Tèo, fakt ošklivá přezdívka. Vůbec nechápu proč...

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Vlastním jménem.

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

Příjmení, střední jméno a vlastní jméno. Vlastní jméno slouží k oslovování ve všech případech, na rozdíl od českého zvyku, kde se lidé oslovují příjmením. Kdybychom se taky tak oslovovali, nepoznali bychom, který Nguyễn je který.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

Ano. Pamatuji si, že tehdy mi přinesl táta seznam českých jmen, abych si pro sebe něco zvolila. Akorát tenkrát jsem právě přijela z Vietnamu a neměla jsem o tom ani ponětí. Nějak jsem si vzpomněla na svou malou sestřenicí, která se narodila v Rusku a jmenovala se podobně, tak jsem si toto jméno zvolila.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Vietnamským jménem. Předtím mě spolužáci na základce a učitelé oslovili českým jménem. Na střední se mě spolužáci z gymplu ptali na mé vietnamské jméno a zjistili, že se dá docela dobře vyslovit, ale stejně mi říkali českým jménem. Pamatuji si, že tehdy se mnou chodil do třídy spolužák, Vietnamec, a stěžoval si, že jsem si to jméno vybrala nelogicky, protože nemělo nic společného s mým vietnamským jménem, vůbec si nerýmovala.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Ano, vždycky. Teď už to mám ze zkušeností, že kamkoliv jdu a když je potřeba něco hlásit, tak rovnou diktuji, co je jméno, co je příjmení, a pak hláskuji písmeno po písmenu. I šéfová v práci, se kterou si normálně tykám, mě do teď oslovuje v mailech středním jménem, vůbec nechápu proč, když se pokaždý na konci mailu podepisuji pouze vlastním jménem.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

Ve vietnamském pasu to nepoznáte. V občance mám střední a vlastní jméno pohromadě, pak je příjmení, klasicky podle českého pořadí.

9. Kdy jste naby(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

V roce 2014. Nevěděla jsem o tom vůbec nic. Kamarádka se mě jednou ptala, jestli nechci jít s ní na úřad města se zeptat na podklady k podání žádosti o nabytí občanství. Tam jsme zjistily, že nakonec já jsem to měla mnohem jednodušší než ona, jen kvůli tomu, že jsem se sem dostala předtím, než mi bylo 10 let, zatímco kamarádka, když jí bylo, tuším, že 11. Pak to taky získala no, ale asi rok poté, přitom jsem musela čekat jen týden. Chudák ta musela obíhat několik úřadů a institucí jen kvůli nějaké potvrzení.

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Nic, akorát příjmení se změnilo na –ová.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Nevadí mi, na druhou stranu se mi to vyhovuje, protože podle toho poznají, že se jedná o ženském pohlaví. Tehdy se mě ptala úřednice z úřadu, jestli chci mít koncovku –ovou. Ačkoliv je to jen malá změna v příjmením, ale zní to víc česky. Když jedním s Čechy, tak používám tuhle variantu, s Vietnamci klasicky vietnamské jméno.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

S touto změnou vůbec nesouhlasím. Střední jméno je často spojené s vlastním jménem. Vypuštění slov ztratí jméno půlku významu a v nejhorším případě se změní celý význam. Každá národnost má vlastní kulturu a zvyky spojené s pojmenováním, na základě čeho vzniká jméno jedince. Vnímám tuto záležitost za intolerance z hlediska zákona.

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Různě. Když je potřeba se jen podepsat, tak středním a vlastním jménem. Myslím, že to mám z Vietnamu. A když po mně chtěli, abych ještě pod podpisem napsala své jméno, tak celé jméno s příjmením –ová. Na občance se podepisuji klasicky středním a vlastním jménem.

Přepis č. 2: rozhovor se studentem Lê Nhật Z(1) + Z(2)

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Narodil jsem se v Praze a žiju tady od malička do teď.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

Tak co já vím, moje příjmení je jméno našeho rodu. Táta prej vybíral týden. Dokonce vybral seznam jmen a vybíral strašně dlouho. Zkonzultoval to i s mojí mámou a hodně to hrotil tehdy no...

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Doma mě oslovují normálně jménem. Jméno Tomáš jsem vybíral asi hned 1. den školy, protože mám pocit, že jsem si ho vybral spontánně.

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

Vím, že se u Vietnamců používá příjmení jako první, pak je křestní jméno, a já tam mám takovou výjimku, že tam mám i jméno svého táty, aby si mě jako by nějak označil. Vím, že kamarádi nebo Vietnamci mají ještě takové vložené jméno Vãn nebo Thi, to záleží, jestli je muž nebo žena, ale já tam mám jméno svého otce.

- Takže je to pro tebe střední jméno?

No takové vložkové jméno, já ani nevím jak to nazvat.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

Když jsem chodil ještě ke své chůvě, tak mi v mých dvou nebo třech letech dala přezdívku Pája. To byla přezdívka, kterou jsem používal celou mateřskou školku, ale pak, když jsem nastoupil do 1. třídy, tak jsem si říkal, že Pája není tak cool. Prostě mi bylo tak trapný se představovat jako Pája, tak jsem se sám pojmenoval jako Tomáš a Tomášem jsem byl až do konce střední školy. Ale teď na vysoké škole jsem najednou měl pocit, že už se nechci představovat jako Tomáš a měl jsem potřebu se představovat svým původním vietnamským jménem. A protože mé jméno (dvousložkové) je stále těžké pro Čechy vyslovit, tak jsem ho nakonec zkrátil na 1. složku. A to je jméno, které používám při představování se s Čechy. Jinak s Vietnamci normálně používám celé křestní jméno.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Jak jsem říkal, když to jsou Češi, tak spíše mně je příjemnější, když mi říkají 1. Složkou křestního jména. A mezi Vnci, se kterým bavím vietnamsky, tak spíše celými křestními jmény. Jenom aby to neznělo blbě. Lépe se to poslouchá.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Největší problémy byly na základce. Jeden profesor mě oslovil prostředním jménem, a to není ani příjmení, ani křestní jméno, takže mě to naprosto štválo. A i přestože jsem mu vysvětloval, jakým jménem by mě měl oslovovat, tak to ignoroval. Asi se mu to nějak líbilo, když mi říkal (skoro hláskoval) prostředním jménem, a je to jméno mého táty.

- **Ale stejně jste na to reagoval?**

Nakonec jsem si zvykl. Když jsem začal chodit do práce, tak to už je ta doba, kdy jsem na vejšce, a od tý vejšky se představuji Čechům 1. slabikou svého křestního jména. Možná ještě někde na úřadě nebo u doktora, když jsem čekal v čekárně, tak sestřičky měly problém s tím, jak mě oslovovat. Ty se takhle omluvily předem, a pak řekly teda příjmení s prostředním jménem. Já vím, že občas je to takový nepříjemný, ale co se dá dělat. Nikdy jsem se lidí specificky nezeptal, proč si vybrali zrovna prostřední jméno k oslovení, ale vím, že sami říkají, že v tom mají bordel. Neví, co je křestní, co je příjmení, tak to zkouší, jestli se trefí, ale mnohdy se netrefí.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

Já mám dvojí občanství, tak v tom vietnamském mám normálně všechny složky – v pasu. Tam teda to začíná příjmením, pak je jméno mého táty, pak moje křestní jméno. Mě donutili odstranit jedno slovo, když jsem dostal občanství, jelikož podle zákona, se nesmí používat více jak tři slova v jménu. Tak jsem si říkal, že zůstane to nejpodstatnější, a tak jsem vypustil střední část, které je tátovo vlastní jméno. Táta se kvůli tomu trochu zlobil.

9. Kdy jste naby(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

Hned jak to vyšlo, tj. v roce 2014. Všechno jsem dělal sám. Ptal jsem se svých vrstevníků a šel jsem na konzultaci do matričního úřadu. (rodný list, výzo, trestní rejstrik). Čekal jsem 3 měsíce až půl roku

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Odstranilo se prostřední složka Y a to, jestli je to na obou pasech, tak na tom nezáleží.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Ti mají pak lehčí na úřadech nebo v místech, kde Češi Vás oslovují formálně. Např. Když já se představuji přes telefonu svým příjmením, které je krátké, tak si myslí, že jsem se zasekl. Ale kdybych byl ženská a je tam koncovka –ová, tak bude jasný, že říkám své příjmení.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Trochu mě štvalo, že tady jsou taková omezená pravidla, že lidí z jiných kultur, např. Španělé mají taky čtyř a více složková jména, tak si myslím, že je taková diskriminace u Vietnamců.

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Zprvu jsem se podepisoval ve staré občance svým křestním jménem. Ta paní, co mě fotila, to po mně nechtěla striktně podle zákona. Ale teď nedávno, když jsem ztratil starou občanku, tak jsem si musel požádat o novou. Tam mě donutili, abych se podepsal příjmením. Použil jsem však svůj starý podpis. Úřednice si to přečetla a říkala: „Vy se takhle ale nejmenujete podle příjmení.“ Říkal jsem jí, že v naší kultuře je zvykem se normálně podepisovat křestním jménem. Tak mi na to řekla: „Tady jste ale v Česku“. Rozhodně jsem se na ni naštvál, ale nakonec jsem se podepsal svým příjmením. Stalo se to zhruba před dvěma měsíci na matričním úřadě na Praze 3.

Přepis č. 3: rozhovor se studentem Hoàng Đức Z

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Narodil jsem se v roce 1994 a zde žiju od narození.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

Já nevím, asi ne. Podle toho, co jsem zjišťoval, podle hrubého překladu, tak “království-divoký-Vietnamec”. Rodiče mi to jméno vybrali. Netuším proč, je možný, že se ptali prarodičů.

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Obojí. Jsem Pepa, Josef. Takže českým nebo vietnamským jménem.

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

Příjmení, pak 1. a 2. jméno. Celý jméno je to Đức Z, ale stále mě volají Z. Původně jsem si myslel, že příjmení je Hoàng Đức. Pak jsem zjistil, že jen Hoàng je příjmení, a to na krajském úřadě, protože pouze příjmení Hoàng mám po otci, takže zbytek musí být jméno.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

Asi táta, a vybral mi české jméno Pepa podle jeho kámoše, jmenoval se taky Josef.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Mně je to úplně fuk, takže obojí.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Ani ne, spíš že jsem dostal z jména přezdívkou. Na střední jsem Ducík, jako Đức.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

Jak jsem řekl, příjmení Hoàng, vietnamské jméno Đức Z. Paní na krajském úřadě v Plzni mi prohodila jména, a tak jsem na rok nebo na dva roky měl ve své občance místo vlastního jména jméno střední. Ale neměl jsem čas to změnit, jelikož jsem chodil do školy v Praze. Čekal jsem do chvíle, kdy jsem musel nechat udělat cestovní pas, pak jsem to změnil najednou.

9. Kdy jste naby(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

2014, rodný list, výzo, čekal jsem asi měsíc.

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Nic. Nepřeju si nic měnit. Pepa je spíš přezdívka.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

–ová je spíš počestilý. Když uslyším vietnamské příjmení končící na –ová, tak si představím, že se zde narodila, umí víc česky než vietnamsky, ale to nemusí být úplně pravda. Spíš je mentálně poevropštilá.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Tahle legislativa je blbost, ale musíme se řídit podle toho, co je dáno. Nedá se nic dělat.

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Příjmením. Dříve jsem se podepisoval jménem, ale pak mně na magistrátu řekli, že bych se měl podepsat ne jménem, ale příjmením. Takhle to mám všude. Pas i občanka

Přepis č. 4: rozhovor se studentkou Nguyễn Thị Quỳnh Z

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Narodila jsem se v roce 1996 a do Česka jsem se dostala ve svých osmi letech.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

Rodiče. Nevím o jeho významu. Původně mě chtěli rodiče pojmenovat Hoa (květina), protože má sestra se jmenuje Nụ (poupě). A pak se dozvěděli, že někdo už takové jméno má, tak mi vybrali jiné. Bojí se tabu jmen.

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Jménem.

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

Původně v mém rodném listu je to Nguyễn Thị Quỳnh Z. Příjmení a 3 jména. Thị mají skoro všichni. Quỳnh Z je jméno od rodičů. Vlastní jméno je podle mě Z, Quỳnh je střední jméno. Thị slouží k pohlavnímu rozlišování, a Quỳnh je k tomu, aby to znělo líp. Podle mých rodičů mít tehdy střední jméno je moderní, protože všichni měli příjmení – thị - a jméno. Druhé střední jméno neměli.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

Česká babička mi dala jméno Blanka. Asi se jí toto jméno líbilo. Používala jsem ho od 1. třídy až do konce střední školy. Na vysoké škole používám své vietnamské jméno a spolužáci mě tímto jménem i oslovují. Už jim to nechci zjednodušovat. Upřímně řečeno, moje jméno se dá krásně a bez problému vyslovit.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Momentálně asi vietnamsky, když jdu do společnosti, tak se takdy radši představuji jako Z. Je to jméno, co mi rodiče dali. V rodném listu je to také. Jméno Blanka, co mi dala česká babička, není moje pravé jméno. Nechci používat něčí jméno.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Ano, samozřejmě. Na úřadech se mě vždy ptají, co je jméno, co je příjmení, protože slabik a složek máme docela hodně. Největší problém je pro mě příjmení Nguyễn. Většinou nepoznají, jestli jsem muž nebo žena. Několikrát jsem šla k doktorovi nebo na odběry krve, kde volají pacienty rozhlasem, a oslovili mě jako pána. Stává se mi to i tady na vysoké škole na cvičení, když dělají docházku. Pak jsou překvapeni, že jsem slečna.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

Nguyễn příjmení, Quỳnh Z je jméno.

9. Kdy jste nabyl(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

Když mi bylo 18, tak asi v roce 2014. A to klasickým způsobem – prohlášením. Čekala jsem 2 měsíce.

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Já jsem vypustila Thi. Tehdy povolili pouze dvě jména. Poprvé mi na úřadě v Olomouci řekli, že dovolují jen jedno, ale všimla jsem si, že Češi mají také dvě, když jsou pokřtěni nebo co, tak chci nechat taky dvě. Nakonec mi to povolili, jinak na začátku to odmítli. Ptali se mě, jestli nechci koncovku –ová. Nevím, co mě napadlo, že jsem řekla, že nechci. Musela jsem podepsat prohlášení, že nechci počestilé příjmení. Tak jsem nechala původní příjmení v mužském tvaru, ale velmi se toho lituji. Přeji si, aby to bylo zase Nguyenová, ale nechce se mi do toho jít kvůli papírování. Až budu mít čas, tak ho změním.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Nevnímám to jako něco zvláštního. Byla jsem prvním členem rodiny, který získal občanství, tak jsem si říkala, že bych si měla nechat své vietnamské příjmení. Bála jsem se, že mi rodiče nedovolují změnit své jméno na Nguyenovou. Ale když sestra nabyla občanství a měla tam koncovku –ová, tak se rodiče k tomu vůbec nevyjádřili. Všimla jsem si, že při jednání s Čechy, kdybych se představila jako Nguyenová, tak mně přijde, že mají jiný přístup. Říkají si, že ta holka má české občanství, umí česky atd. Mám pocit, že Češi preferují komunikovat s těmi, kteří jazyk umí. Nebo přestože se s námi osobně nesetkali, ale jakmile uvidí přechylované příjmení, tak se jim hned uleví. Ze zkušenosti vím, že se s mými rodiči vyhýbají komunikovat, protože česky nemluví. Tak se obávám toho, že když přečtou mé příjmení (nepřechýlené), tak si budou myslet, že já česky neumím.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Na začátku mi to nebylo příjemné, nepočítala jsem s tím. A pak jsem říkala, že ok, je to jejich zákon a my se musíme podle toho zařadit, když se chceme stát občanem jejich státu.

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Podepisuji jménem, Quỳnh Z. Nikdy jsem se nepodepisovala svým příjmením. Upřímně řečeno, na střední škole jsem se nemusela tolik podepisovat, ale na vysoké škole dělají docházky, potvrzení atd. Podle mého názoru podepsat se jako Nguyễn je hodně blbý, protože všichni (Vietnamci) se tak jmenují. Proto se vždy podepisuji svým vlastním jménem.

Přepis č. 5: rozhovor se studentem Nguyễn Minh Z

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Tak rok narození je 1992, do Česka jsem přestěhoval ve svých 10 letech.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

Asi rodiče, nejspíš matčina strana.

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Mám domácí přezdívku Tí.

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

V mém případě je příjmení Nguyễn Minh. Minh je spíš střední jméno, které má za úkol rozlišovat můj klan od ostatních. V rodu máme několik klanů jako např. Nguyễn Ngọc, Nguyễn Minh atd.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

Předtím jsem měl v 1. stupni české jméno Tomy, teď už ho nepoužívám. Dostal jsem to od paní učitelky na doučení češtiny.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Chci, aby ostatní mě stoprocentě oslovovali vietnamským jménem. Čím jsem starší, tím jsem si víc jist, že není potřeba používat české jméno. Jaké jméno jsem dostal, takové budu používat.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Určitě, třeba v bankách nebo v sociálních službách. Nebo třeba na dovolené, když je potřeba si koupit letenku, zájezd atd. Většina lidí neví, co je jméno, co je příjmení.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

Jméno je Z, příjmení je Nguyễn Minh.

9. Kdy jste nabyl(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

2014, udělením. Přijel jsem do ČR, když mi bylo 10 let a 2 měsíce, takže proces řízení trvalo mnohem déle než prohlášení. Čekal jsem na to rok a půl, možná i dva roky.

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Ne, nic se změnilo. Ptali se, zda nechci jméno nějak změnit, ale nechtěl jsem. Pokud mám možnost své jméno ještě měnit, tak bych ho chtěl zkrátit a odebrat střední jméno, bohatě stačí příjmení a vlastní jméno. U třísložkových jmen je to složitý. Musím každému pořád vysvětlovat, co je jméno, co je příjmení. Střední jméno Minh je pouze vloženo navíc.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Pokud je to povinný, tak nemám nic proti, ale když si můžeme volit, tak za mě ne. Přestože máme občanství a stává se z nás občan ČR, neznamená to, že zapomeneme na své kořeny a původy.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Nechápu, proč musíme vypustit složky nebo slabiky ze svého jména. Narodili jsme se a dostali jsme takové jméno. Třeba v Americe nebo v Anglii je mnoho lidí, kteří mají víceslabičné jméno, nejen v Česku nebo ve Vietnamu. Je to předpis a my se musíme toho držet, ale když je to naše jméno, měli bychom si ho zachovat takové, jaké je.

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Vietnamským vlastním jménem.

Přepis č. 6: rozhovor se studentkou Nguyễn Thị Z

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Přijela jsem ve svých 11 letech a narodila jsem se v roce 1994.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

Znamená "slavík". Jméno mi dala babička ze strany matky. Předtím mě chtěla pojmenovat jako Nhàn, což znamená ležernost, nenucenost. Podle ní ten, který není do ničeho nucen, žije svůj život šťastně a blaze. Nicméně jeden člen naší rodiny už se tak jmenuje, tak jsem se tak nemohla jmenovat.

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Přezdívkou Bé

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

Příjmení, střední jméno a vlastní jméno. V minulosti používali předkové jméno Vãn a Thị k rozlišování pohlaví. Ale jelikož se rozvíjela společnost, lidé mají v trendu pojmenovat své děti hezčím, libozvučným jménem.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

Nezní to ani česky, ani vietnamsky. Dostala jsem jej od české babičky na hlídání, když jsem přijela z Vietnamu. Toto jméno je spíš snaha vyslovit vietnamské jméno po česku, ale špatně. V současné době používám víc své jméno vietnamské než české, avšak staří spolužáci, kteří mě znali pod touto přezdívkou, mě takhle stále oslovují. Jméno jsem používala do konce střední školy.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Vietnamským jménem. Protože to není ani jméno, lidé nejsou na to ani zvyklí.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Ano, mnohdy. Většinou se ptají, co je jméno, jelikož mám příjmení Nguyễn, tak to alespoň poznají.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

V minulosti se mi nelíbilo spojení Thị Z, tak jsem nechala Thị spolu s Nguyễn jako příjmení. Pak jsem zjistila, že podle českého zákona příjmení může být pouze

jednoslabičné slovo, takže jsem nechala Nguyễn. Předtím jsem se všude, jak jsem již sdělila, podepsala příjmením Nguyễn Thị. Nguyễn – Thị Z.

9. Kdy jste nabyl(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

V roce 2018, a to udělením. Čekala jsem rok a půl kvůli nějakým komplikacím týkajícím se potřebných podkladů.

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Zůstává stejné. Ale přeju si odstranit střední jméno Thị a zůstane mi dvousložkové jméno. Koncovku –ová jsem tam schválně od začátku nedávala.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Obecně řečeno, může být, aby lidé poznali, zda se jedná o ženu nebo o muže, ale nezní to hezky. Týká se to nejen vietnamských, ale i zahraničních příjmení. Jakmile se dostávají do médií nebo do novin, tak automaticky přechylují a skloňují. Zní to hrozně.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Nechápu důvod povinného zkrácení víceslabičných jmen, jelikož podle mého názoru se tím nic nezmění. Je pravda, že Češi mají většinou jen dvě složky v jménu, tak se domnívají, že zkrácení nemá žádný vliv na celé jméno jako takové. Ale na Asiaty, kteří mají čtyřslabičné jméno, má tato legislativa velký dopad. Např. moje šéfová, která má čtyřslabičné jméno, když získala občanství, tak ji donutili jméno zkrátit. Pokud by vynechala 1. střední jméno z těch dvou, tak nezní vůbec hezky. Navíc 2. střední jméno je stejné jako její vlastní jméno, a je to zas proti zákonu. Nakonec vypustila všechna střední jména a nechala si jen své vlastní jméno a přechylované příjmení. Bez koncovky –ová by zněla ve vietnamštině jako muž. Je několik jmen, u kterých se dá stěží vypustit slabiku či složku.

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Podepisuji se jménem, ale na úřadě mě donutili, abych se podepsala příjmením, takže v občance mám podpis vlastním jménem a pod tím ještě znovu psace příjmení. Dohadovala jsem s úřednicí, že se takhle všude podepisuji, tak mi řekla, že je to daný zákonem, ale jinde se mohu normálně podepisovat, jak se mi chce.

Přepis č. 7: rozhovor se studentem Đỗ Minh Z

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Narodil jsem se v roce 1995 a žiju zde od svých pěti let.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

Ano. Moje jméno znamená déšť, bouřka. Tehdy se táta znal s nějakým pánem, který byl strašně bohatý, tak mě pojmenoval podle něho s přáním, abych byl taky jednou tak bohatý.

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Vlastním jménem.

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

Příjmení, vložené jméno a vlastní jméno. Příjmení je podle otce. Vložené jméno záleží většinou na jméno vlastní, musejí se k sobě hodit.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

David. Vybral mi taky táta. Tehdy, když se vrátil táta domů a já jsem seděl na židli, tak řekl, že se budu jmenovat česky David, starší brácha Roman. Neptal se vůbec naše názory.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Když se bavím s českými kamarády, tak je mi to jedno, ale mezi Vietnamci se předstávím vietnamským jménem a také mě tímto jménem oslovují.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Často se ptají, co je jméno, co je příjmení, ale stejně píšou nebo oslovují, jak se jim chce. I když mě oslovují špatně, tak je neopravuji. Zvykl jsem se na to. Jsem rád, když se treťí do jedné složky v jménu.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

Příjmení je Đỗ, střední jméno Minh je spojené s vlastním jménem Z.

9. Kdy jste nabyl(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

Když mi bylo 18 let. Prohlášením, čekal měsíc

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Ne, nic se nezměnilo. Akorát se přehodilo pořadí jména s příjmením. Vůbec se mě neptali, jestli chci něco změnit.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Může to být, protože často nepoznají, zda ten, s kým budou jednat, je muž nebo žena. Beru to jako ulehčení. Předtím jsem byl proti, protože jsem si myslel, že si to sami vymysleli, ale je to prý podle zákona... No, zákon je zákon, nedá se nic dělat.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Nevadí, stejně jsou to pouze střední jména. Podstatný je, že zachováme své příjmení a vlastní jméno.

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Podepisuji se znakem. Tento znak není ani jméno, ani příjmení, prostě znak, který jsem si vymyslel jako součást osobní identifikace. Na občance to takhle mám a nikdo nezkoumal, zda je to fakticky příjmení nebo vlastní jméno.

Přepis č. 8: rozhovor se studentkou Nguyễn Z(1) + Z(2)

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Narodila jsem se zde v roce 1999.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

O žádném nevím. Ptala jsem se, ale prý že mě pojmenoval dědeček.

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Křestním vietnamským jménem.

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

Příjmení, jméno. Nevím, co je tam navíc.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

Ano. Moje česká teta, a nevím proč. Dostala jsem české jméno od té doby, co mě hlídala.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Češi mě oslovují česky a mezi Vietnamci je tolik Aniček, že mně říkají radši vietnamsky. Ani jedno z nich mi nevadí, ale vadí mi, když mně říkají špatně, a to většinou dělají Češi.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Jo, jednou napsali špatnou koncovku ve středním jménu, tak si udělali ze mě chlapa. Hlavně ve škole, vždycky to napsali nějak jinak, nějaké písmenko navíc. Kdyžto po mně nepřečetli, stejně se mě neptali.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

Nguyễn – Z1+ Z2

9. Kdy jste nabyl(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

Když jsem dosáhla plnoletost, takže v roce 2017. Získala jsem prohlášením, čekala jsem dva měsíce.

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Dali mi –ová, ale neptali se mě. Tak jsem to musela změnit zpátky na původní podobu. Musela jsem kvůli tomu zajít na nějakém registru požádat o změnu příjmení.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Je to strašný, je to hnusný. Celkově to zní strašně, nejen u Vietnamců.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Ne, to ne. Kdyby mi škrtli jednu složku, stane se ze mě chlap. U lidí, kteří mají delší jméno, by to taky nebylo v pořádku. Pak to nejseš ty. Ty se nějak narodíš, pak ti vymažou půlku jména, a je z tebe někdo jiný.

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Příjmením na občance, ale i všude. Když je u nás víc Nguyěňů ve třídě, tak musím napsat celé jméno.

Přepis č. 9: rozhovor se studentem Nguyễn Z

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Já jsem ročník 93, přijel jsem do Česka ve svých deseti letech.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

Ano, mí rodiče byli nuceni mě takhle pojmenovat. Původně můj praděda vymyslel toto jméno svému nejstaršímu vnukovi, ale to se prarodičům nelíbilo, protože zní neobvykle. Navíc se během doby válek vyhýbali jménům sinovietnamského původu, tak volili takové jméno, které má za úkol připomínat, že by měli válku překonat. Tak od té doby se praděda zlobil a už nikomu jméno nedával. Pak dědeček zase nutil mého tátu, nevím z jakého důvodu, aby mě takhle pojmenoval, přitom se mu původně toto jméno vůbec nelíbilo.

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Přezdívkou.

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

Příjmení – vložené jméno – vlastní jméno. Příjmení máme většinou po otci, jméno souvisí s přáním rodičů nebo jednoduše se jim nějaké konkrétní jméno líbí. Vložené jméno zkrásňuje ostatní složky, nebo může být přeneseno z jména otce nebo matky.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

Ano, Kája. Jméno vybrala ředitelka školy. Sama mi to jméno vybrala, a to kvůli stejnému počátečnímu písmenku ve vietnamském jménu.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Mezi Vietnamci dávám přednost vietnamskému jménu, zní to víc příjemně. Při komunikaci s Čechy je mi to jedno.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Málokdy, protože příjmení Nguyễn je známý jako Novák, úředníci to poznají, a mé jméno má pouze dvě složky.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

Příjmení – vlastní jméno

9. Kdy jste nabyl(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

Prohlášením. České občanství jsem získal v přelomu roku 2014/2015. Čekal jsem na rozhodnutí půl rok.

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Ne, nic se nezměnilo. Čím je člověk starší, tím raději používá své skutečné jméno.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Nemám nic proti tomu, myslím že je to docela zajímavý, takový mix s místním kulturou.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Nesouhlasím s tím, protože ČR by měla respektovat jména jednotlivců.

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Počátečními písmeny příjmení a vlastním jménem.

Přepis č. 10: rozhovor se studentkou Lâm Thị Quế + Z

1. Kdy jste se narodil(a)? Jak dlouho žijete v České republice?

Narodila jsem se v roce 1994 a zde pobývám od svých 15 let.

2. Má Vaše vietnamské jméno nějaký význam? Kdo Vám jméno vybral? Proč?

Příjmení mám po otci, podle tradice slouží složka Thị k rozlišování holky od kluka. Kluci mívají složku Vãn. Mé jméno je Quế Z, jelikož táta miluje vůni skořice, tak to prostě prohodil a je z toho moje jméno. Táta mi to jméno vybral. Složku Quế považuji za 2. slabiku vloženého jména. Vietnamsky mě oslovují vlastním jménem Z.

3. Jak Vás doma oslovují? Přezdívkou či jménem?

Do jednoho roku mě říkali Cún (pejsek), protože jsem se narodila v roku znamení psa.

4. Dokážete pojmenovat složky ve svém jménu a popsat jejich funkce?

Jak jsem řekla, příjmení mám po otci, podle tradice slouží složka Thị k rozlišování holky od kluka. Kluci mívají složku Vãn. Mé jméno je Quế Z a používá se k oslovování a rozlišování jednotlivce.

5. Máte české jméno? Kdo Vám ho vybral a proč?

České jméno jsem použila jen čtyři roky na střední škole, jméno mi vybrala paní učitelka na přípravné kurzy českého jazyka před nástupem do školy. Učila celou třídu plnou cizinců, tak každému z nás vybrala nějaké jméno, a mně zrovna Ivanku. Je to trochu neklasické, jelikož většina lidí vybírá jméno se stejným počátečním písmenkem. Na naše názory se neptala.

6. Dáváte přednost tomu, aby Vás ostatní oslovovali vietnamským jménem nebo českým? Jaký je důvod?

Vietnamským jménem, neboť toto jméno je se mnou spojené od narození do současnosti. Ale chápu, že jsou lidé, kteří se bojí naše jméno špatně vyslovit, myslí si, že tím by nás urazili. Těmto lidem jsem se představila příjmením, neboť se mnohem snáz vyslovuje a lépe se i pamatuje. Takhle to mám na své vysoké škole. Ptali se, jestli mi to vadí, když mě pořád oslovují příjmením. Odpověděla jsem, že ne, jelikož pro mě je vietnamské jméno stejně důležité jako příjmení.

7. Měl(a) jste někdy problémy se svými jmény, kdy lidé spletli Vaše jméno s příjmením? V jaké instituci nejčastěji?

Ano, s problémy ohledně jména se potýkám pořád, hlavně ve formulářích. Ačkoliv jsem správně a čitelně vyplnila, co je jméno a co příjmení, tak do systému pořád zadávají špatně. Musím jim vždy dvakrát vysvětlit. Pokud mě oslovují na veřejnosti špatně, např. vloženým jménem, tak je neopravuji. S lidmi, se kterými chci navázat dlouhodobý kontakt, tak ty opravím hned, aby věděli, jak by mě mohli příště správně oslovit.

8. Jak to máte rozdělené ve svých dokladech?

V dočasném občanském průkazu mám příjmení Lamová, Thi Que Z je jméno. Koncovku –ová mi automaticky přidali v listině o nabytí českého občanství. Paní úřednice na úřadu mi vysvětlila, že pokud chci zachovat své původní vietnamské jméno, což znamená všechny čtyři složky a bez přechylování, je potřeba správně vyplnit do žádosti o zachování původního jména pro vydávání rodného listu a zaškrtnout odůvodnění, že patřím do národnostní menšiny. Prý že až dostanu rodný list, tak bude uvedeno takové jméno, které jsem si vyžádala. Tak jsem své jméno zachovala.

9. Kdy jste nabyl(a) české státní občanství? Ve kterém roce a jakým způsobem?

Občanství jsem nabyla 5. června 2019, a to udělením.

10. Co se změnilo na Vašem jménu po nabytí českého státního občanství, případně přejete si, aby se něco změnilo?

Nic se nezměnilo, ani nechci.

11. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Vidím to jako dobré řešení k rozlišení mužů a žen, patří do také do kultury, zní to hezky. Pokud si někdo zvolí tuto koncovku, nemám nic proti, každý z nás to pociťuje a vnímá jinak. V mém případě, zvykla jsem si na své původní jméno a příjmení, navíc mám docela dlouhé jméno. Přidáním koncovky –ová ho dělá ještě delší. Avšak automatické přidání koncovku –ová podle zákona vnímám jako omezování možnosti volby.

12. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Mít jedno, dvě, tři nebo více složek není tak důležité jako jejich význam. Myslím si, že všichni rodičové na světě si přejí pojmenovat své děti hezkými jmény, která nesou v sobě určitou hodnotu, a každá složka tuto hodnotu rozšiřuje či zkrášluje. Sice tento vydaný zákon určuje jinak a někteří byli nuceni své jméno zkrátit bez odvolání, nevidím v tom ale spravedlivost. Naštěstí jsem měla možnost zachovat své původní jméno. Podle sdělení úřednice předtím koncovku –ová přidali automaticky a nemuseli se ptát na názory nositele. Sama mi říkala, že nevidí důvod povinného přechylování příjmení. Také díky tomu, že Vietnamci se stali národnostní menšinou. Prý že v roce 2020 bude platit nový zákon, ale v praxi ho už aplikují teď, aby později neměli nepořádek.”

13. Jak se podepisujete? Svým vietnamským jménem, příjmením nebo českým jménem?

Podepisuji se příjmením.

Rozhovory se starší vietnamskou generací

Přepis č. 11: rozhovor s respondentem č. 1 (Nguyễn Hải Z)

1. Kdy jste se narodil(a)? Odkdy žijete v ČR?

Narodil jsem se v roce 1962, do Česka jsem se dostal v roce 1999.

2. Kolik máte dětí? Potýkal(a) jste se s nějakým problémem při zápisu jména Vašeho dítěte do české matriční knihy nebo s vydáváním rodného listu?

Mám jednu dceru. Byl jsem v zahraničí, když se narodila dcera. Viděl jsem ji poprvé, když nastoupila do 1. třídy. O žádném problému s matrikou nebo s zapisováním do rodného listu jsem od své manželky neslyšel.

3. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Přidání koncovky –ová vnímám jako jeden způsob počestění cizího jména. Pro Čechy je to asi podstatné, jinak by to nezaváděli, ale z pohledu Vietnamců, upřímně řečeno, se mi to nelíbí. Dochází sice k malé změně, ale už to není naše pravé příjemní.

4. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Je to zákon, nemáme na vybranou.

Přepis č. 12: rozhovor s respondentem č. 2 (Vũ Thị Z)

1. Kdy jste se narodil(a)? Odkdy žijete v ČR?

Narodila jsem se v roce 1963, v Česku jsem od roku 2003.

2. Kolik máte dětí? Potýkal(a) jste se s nějakým problémem při zápisu jména Vašeho dítěte do české matriční knihy nebo s vydáváním rodného listu?

Neměla jsem žádný problém. Musela jsem akorát přejmenovat svou dceru, neboť když jsem se vrátila zpátky z matriky, dozvěděla jsem se, že její střední jméno se shoduje s jménem staršího bratra tchána. Tak jsem podala žádost o znovu vydání rodného listu s novými iniciály, proto je v oficiálním rodném listu razítko “vydáno podruhé”. Tehdy neexistovalo žádné vymezení v dávání jmen, takže rodiče mohli vybrat takové jméno, jaké se jim líbí. Klidně pětislabičné, tříslabičné nebo čtyřslabičné, ale tehdy ještě nepovolili cizí jména.

3. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Jelikož zde bydlíme, musíme se podle jejich předpisy jednat a žít. Mně přechylování nevadí. Je to něco jako naše složka Thị a Vãn. Několikrát jsem se setkala s tím, že si mysleli, že jsem nějaký muž. Je to vtipné. Snad si nemyslí, že všude na světě se příjmení žen přechýlují jako tady v Česku.

4. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Nejlepší je, když se jim podaří zachovat své původní jméno, není to jen kvůli významu a kultuře, hrají zde velkou roli i vietnamské obyčeje a tradice. Např. v minulosti schválně vybírali předkové nehezka až ošklivá střední jména svým dětem.

Přepis č. 13: rozhovor s respondentem č. 3 (Vũ Thị Bích Z)

1. Kdy jste se narodil(a)? Odkdy žijete v ČR?

Narodila jsem se v roce 1986, do Česka jsem se dostala v roce 2006.

2. Kolik máte dětí? Potýkal(a) jste se s nějakým problémem při zápisu jména Vašeho dítěte do české matriční knihy nebo s vydáváním rodného listu?

Mám dvě děti, syna a holčičku. Nevím, jestli nedošlo náhodou k nějaké změně v zákonu, ale tehdy jel pouze manžel na matriční úřad a bylo mu řečeno, že pokud při zhotovení českého rodného listu není přítomna matka, tak dcera musí mít přechylované příjmení, ačkoliv je cizinka a nemá české občanství. Tenkrát si najal manžel soudního tlumočnicka a takhle mu to přetlumočil. Následně dostala moje dcera koncovku –ová. Ale pořád tomu nerozumím, protože třeba kamarádky, které rodily zhruba ve stejné době jako já, tak jejich dcery nemusely touto změnou projít. Jinak vše proběhlo bez komplikace. Pro zhotovení vietnamského rodného listu bylo potřeba zajít na vietnamský konzulát. Na rozdíl od české verze není přesně určeno, co je příjmení, co je jméno. Vše se psalo dohromady a ve správném pořadí příjmení – jméno.

3. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Jelikož dcera už má přechýlené příjmení, tak pokud v budoucnu nabyde české občanství, nic se na tom nemění. Nevadí mi to. Jakmile člověk získá status českého občana, znamená to, že patří mezi Čechy a stává se jedním z nich. Samotné přechylování nese v sobě dlouhou historii, obdobně jako složka Thi, kterou musely mít všechny dívky v minulosti. Nemám nic proti tomu, je to akorát způsob, jak dát najevo, že je z nás občan České republiky.

4. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Obě děti mají čtyřslabičné jméno, což znamená, že budou muset jednou v budoucnu čelit těmto změnám, a já s tím vůbec nesouhlasím. Když jsme naše děti pojmenovali, doufali jsme, že všechny složky v jménu je dělají něčím jedinečným. Možná v minulosti nebylo pojmenovávání dětí nějak podstatná záležitost, ale generace narozené během sedmdesátých let a dál, např. i naše generace, si přeje, aby dítě dostalo takové jméno, které je významově jedinečné. Pokud bychom odstranili jednu složku či více, tato jedinečnost se ztrácí a jméno zní zcela prostě. Kdybych si vzala jako příklad jméno své dcery či syna, zkrácené jméno nezní zvukově jednak hezky, jednak původní význam není zachován. Navíc jejich příjmení se skládá z příjmení otce a z příjmení matky, vypuštění jedné složky je pro nás nepřijatelné.

Přepis č. 14: rozhovor s respondentem č. 4 (Đào Ngọc Z)

1. Kdy jste se narodil(a)? Odkdy žijete v ČR?

Narodila jsem se v roce 1970, zde žiju od roku 2002.

2. Kolik máte dětí? Potýkal(a) jste se s nějakým problémem při zápisu jména Vašeho dítěte do české matriční knihy nebo s vydáváním rodného listu?

Mám syna, narodil se zde v Čechách. Neměla jsem žádné problémy při zápisu do matriky. Jméno synovi vybral tchán.

3. Jaký je Váš názor na přechylování ženského příjmení na –ová?

Koncovka –ová představuje akorát ženské pohlaví. Vietnamská jména nepotřebují žádnou pomůcku k určení pohlaví, jelikož existují konkrétní střední a vlastní jména označující ženu či muže. Problém vidím spíš v oslovování příjmením, poněvadž Vietnamci na to nejsou vůbec zvyklí.

4. Podle zákona o zápisu jmen do matriky, jakmile se stáváte občanem ČR, zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná. Co si myslíte o zkracování slabik či vypuštění složky ve více než tříslabičných jménech?

Naštěstí můj syn nemusel žádnou složku vynechat. Sice mu jméno vybral tchán, ale toto jméno nese určitý význam. Pokud bude jméno bez jedné složky, tak ztrácí půlku původního významu. Nevím, jak to funguje u Čechů, ale může trvat několik dnů až měsíc, než vietnamští rodič, někdy i celý rod vybere jméno novorozenému potomkovi. Jedná se o velkou záležitost spojenou s obyčejem, proto je třeba celé jméno zachovat.

ⁱ vlastní jméno revolucionáře, politika, básníka a později prezidenta Hồ Chí Minha (1890-1969)

ⁱⁱ 1380- 1442, význačný literát, básník, diplomat, učenec a humanista

ⁱⁱⁱ 1723-1804, významný básník, feudální intelektuál a mandarín

^{iv} 1766-1820, vlastním jménem Tồ Nhu, vysoký úředník, diplomat, konfuciánský učenec a literát

^v 1292–1370, učenec a básník. Vyučoval v Národní akademii Quốc tử giám.

^{vi} Kvůli udržení anonymity uvádím ve všech prepisech rozhovorů s respondenty příjmení, popřípadě střední jméno a vlastní jméno označuji písmenkem Z. Vlastní jména dvouslabičná jsou zapisována Z(1) + Z(2)